

Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	WL	Behandeld	R.M.P. Roumans
Ons kenmerk	DOC-00299195	Telefoon	+31 6 27 65 86 32
Uw kenmerk	-	Maastricht	15 juli 2022
Bijlage(n)	-	Verzonden	15 juli 2022

Onderwerp Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen.

Van het lid : de heer B. Smeets
Fractie : SVL
Inzake : Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen.

Vraag 1.

Hoe kijkt het College in algemene zin tegen arbeidsmigratie aan in Limburg? Wat gaat er goed en wat is voor verbetering vatbaar?

Vraag 10.

Aan welke knoppen kan het College draaien om de geschetste problematiek voor Limburg het hoofd te bieden?

Antwoord.

Het aantal internationale werknemers in de provincie Limburg vormt een steeds groter wordende groep. Ze leveren een cruciale bijdrage aan de economie van onze regio en de bedrijvigheid. Gezien de demografische uitdagingen in de provincie Limburg en de veranderde bevolkingssamenstelling, spelen internationale werknemers een belangrijke rol in het verkleinen van de krapte op de arbeidsmarkt. Door vergrijzing en ontgroening in onze provincie is er een tekort in de beroepsbevolking. Weliswaar is een deel van die druk opgevangen door steeds verdergaande automatisering en digitalisering, maar dat is onvoldoende. Dit is onder andere merkbaar in de zorg. Met het re-integreren van mensen in het arbeidsproces die thans om welke reden dan ook niet mee doen, worden de tekorten niet volledig opgevuld.

Collegeprogramma Vernieuwend Verbinden 2019-2023

Conform het collegeprogramma Vernieuwend Verbinden 2019-2023 erkennen wij de noodzaak van arbeidsmigratie, maar werken wij vooral aan het vergroten van het arbeidspotentieel in Limburg. Dit wordt verder uitgewerkt in inhoudelijke hoofdstukken van het Collegeprogramma. Zo maken wij waar nodig met ondernemers ruimte voor arbeidsmigratie met leefbare huisvesting voor tijdelijke arbeidsmigranten en goede integratie van 'nieuwe Limburgers'. Vanuit diverse kaders wordt een impuls gegeven aan het integratiebeleid (o.a. Het Missiegedreven Economisch Beleidskader, Beleidskader Veiligheidsagenda Limburg, Limburgse Agenda Wonen, Kader maatschappelijke organisaties 2021-2024 en het Uitvoeringskader Sociale Agenda 2020-2023).

Beleidsbrief Integratie

Provincie Limburg heeft geen wettelijke taak en rol ten aanzien van integratie, maar ziet toegevoegde waarde op procesniveau (Beleidsbrief integratie, kenmerk 2020/16331). Bijvoorbeeld door onze faciliterende rol te pakken in samenwerking met betrokken partijen en door daar waar nodig processen financieel te ondersteunen. Wij stimuleren dat gemeenten en betrokken partijen gebruik maken van bestaande kennis en expertise. In samenwerkingsverbanden zoals 'Stuurgroep Internationale Werknemers' stimuleren en ondersteunen wij de integratie, arbeidsparticipatie en maatschappelijke participatie van nieuwe Limburgers.

In de Stuurgroep Internationale Werknemers hebben bestuurders van Ondernemend Limburg (LWV, LLTB, MKB), de regio's Noord-, Midden- en Zuid-Limburg en de Provincie Limburg zitting. Aan Ondernemend Limburg hebben wij subsidie verleend voor o.a. de inzet van een Kennisambassadeur Internationale Werknemers die gemeenten en werkgevers ondersteunt bij het oplossen van beleidsmatige knelpunten ten aanzien van de huisvesting van arbeidsmigranten. Vanuit het uitvoeringsprogramma Vitaal & Gezond is een subsidie toegekend voor het project 'Servicepunt Meterik'. Dit Servicepunt voorziet arbeidsmigranten in Noord- en Midden-Limburg van informatie, zoals de rechten en plichten van een werknemer, arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden en helpt uitbuiting en ondermijning te voorkomen. Door middel van de toegekende subsidie wordt ingezet op digitalisering en verduurzaming richting de toekomst. Hierdoor kunnen de komende jaren nog meer Limburgse arbeidsmigranten bij het servicepunt terecht.

Vraag 2.

In Nederland zijn naar schatting 800.000 arbeidsmigranten werkzaam. Hoeveel zijn hiervan in Limburg actief, wat is globaal de geografische spreiding, in welke segmenten, welke opleidingsniveaus zijn dominant en hoe is het verloop van deze populatie geweest de voorbije twee Statenperioden (dus vanaf 2015)?

Antwoord.

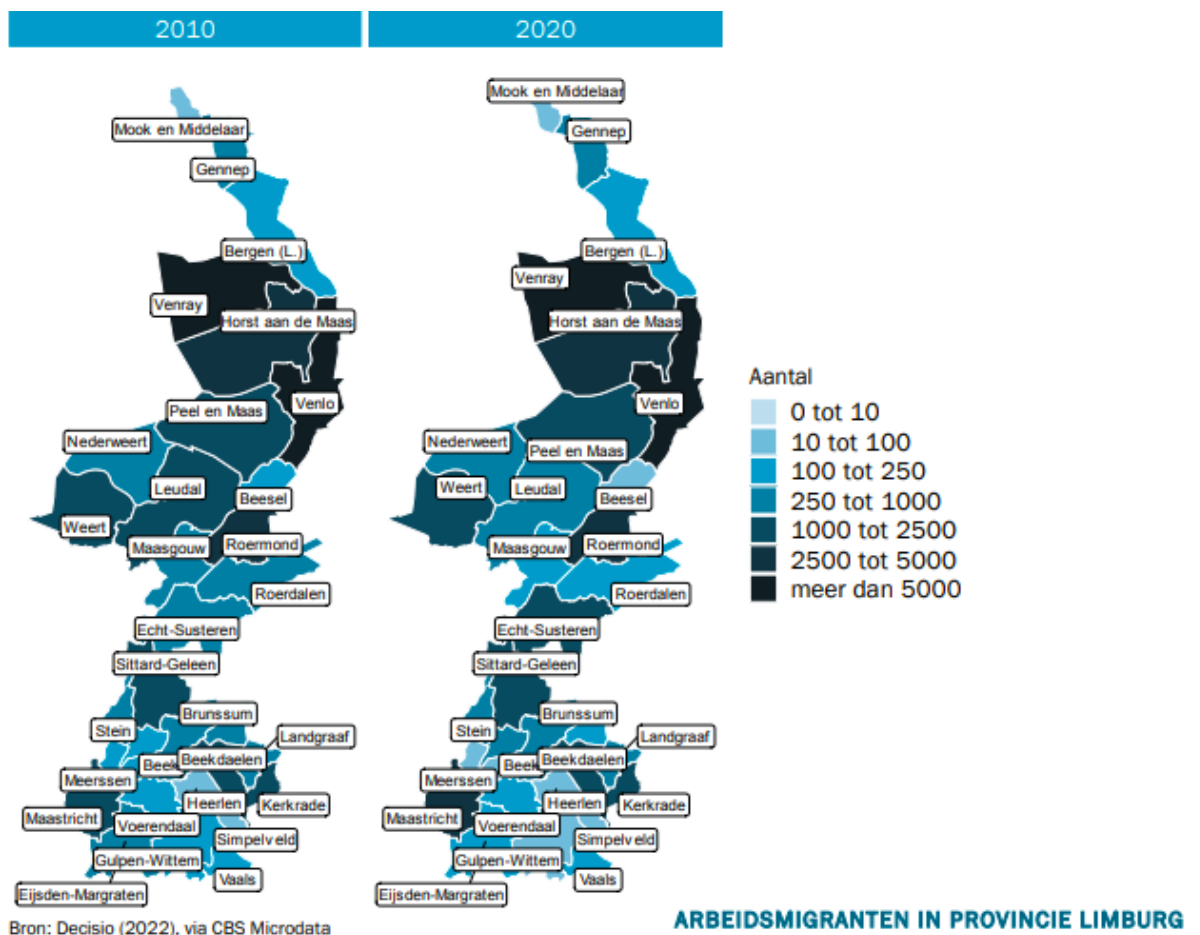
Rapportcijfers van een recent onderzoek van onderzoeksbureau Decisio tonen aan dat in 2010 er in Limburg 38,7 duizend arbeidsmigranten verbleven. In 2020 is dit aantal toegenomen tot 51,1 duizend arbeidsmigranten.

De uitzendbranche is sinds 2010 de belangrijkste sector waarvoor de meeste arbeidsmigranten werkzaam zijn in uiteenlopende sectoren zoals logistiek, industrie, land- en tuinbouw en transport en uiteenlopende opleidingsniveaus.

In 2020 is in Nederland zo'n 48% van arbeidsmigranten actief via een uitzendbureau. Naast de uitzendbranche werken veel arbeidsmigranten rechtstreeks in de zakelijke dienstverlening, horeca en de land- en tuinbouw.

De meeste arbeidsmigranten zijn werkzaam in Noord-Limburg, gevolgd door Midden- en Zuid-Limburg. In de gemeenten Venray, Venlo en Roermond werken tezamen ruim een derde van alle arbeidsmigranten in Limburg. Deze gemeenten worden gevolgd door de gemeenten Maastricht, Horst aan de Maas, Heerlen, Peel en Maas, Sittard-Geleen, Weert en Kerkrade.

Vraag 3.

Hoe kijkt GS aan tegen het negatieve advies over arbeidsmigratie van de arbeidsinspectie? Is GS net als de arbeidsinspectie van mening dat verregaande arbeidsmigratie leidt tot ontwrichting van de samenleving in Nederland?

Antwoord.

Het is aan de Nederlandse Arbeidsinspectie om te controleren of werkgevers en werknemers zich houden aan de verschillende wetten, besluiten en regelingen op het terrein van arbeid. Verder spoort de Arbeidsinspectie fraude, uitbuiting en georganiseerde criminaliteit binnen de keten van werk en inkomen op. Dat de Arbeidsinspectie constateert dat er ten aanzien van arbeidsmigranten op grote schaal sprake is van misstanden, is een waardevol signaal. GS onderschrijft dat dergelijke misstanden ontoelaatbaar zijn, maar wijst erop dat de Ministeries van Justitie en Veiligheid, Binnenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken en Sociale Zaken en Werkgelegenheid gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het nationale migratiebeleid. Dit vraagt om verschillende belangen af te wegen, zoals het belang van arbeidsmigranten en kenniswerkers voor de economie en de bedrijvigheid in onze regio.

Gezien de demografische ontwikkelingen in de provincie Limburg en de veranderde bevolkingssamenstelling, spelen internationale werknemers een belangrijke rol in het verkleinen van de krapte op de arbeidsmarkt. Door vergrijzing en ontgroening in onze provincie is er een tekort in de beroepsbevolking.

Het aantal internationale werknemers dat in Limburg komt werken, is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Als regio plukken we daar de vruchten van. Naast de vele positieve aspecten die dit met zich mee brengt, ervaren we ook een aantal uitdagingen, die we in gezamenlijkheid tot een oplossing willen brengen. Het gaat om uitdagingen op het gebied van wonen, werken en samenleven.

Tevens is het tegengaan van ondermijnende criminaliteit van cruciaal belang wanneer we het hebben over internationale werknemers. Het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum) en het LIEC (Landelijk Informatie- en Expertise Centrum) ondersteunen partners bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Met als doel samenwerking te stimuleren en de overheid en maatschappij weerbaarder te maken om zo ondermijning tegen te gaan.

In de Stuurgroep internationale werknemers, waar de Provincie zitting in heeft, wordt er gewerkt aan het bevorderen van meer en kwalitatief goede huisvesting, goed werkgeverschap en samenleven om zo steeds de goede balans te vinden voor onze regio.

Zie ook beantwoording vraag 1 & 10.

Vraag 4.

Hoe kijkt GS aan tegen de zienswijze van de EU om arbeidsmigranten uit Afrika te halen om in Europa de tekorten op de arbeidsmarkt aan te vullen?

Antwoord.

De Europese Commissie heeft een onlangs mededeling gedaan over het aantrekken van vaardigheden en talent naar de Europese Unie. Daarin worden acties voorgesteld op het gebied van legale migratie om de Europese, en dus ook Limburgse, arbeidsmarkt te verlichten. De mededeling bestaat uit drie pijlers: een wetgevende pijler, een operationele pijler en een toekomstgerichte pijler. Hierover vindt in het najaar debat plaats in de Tweede Kamer, waarbij het kabinet voornemens is beleid te maken om gerichte visum verlening en tijdelijke, kleinschalige, legale en circulaire arbeidsmigratie (via pilots/stapsgewijs) mogelijk te maken binnen strikte wederzijdse afspraken met derde landen.

Vraag 5.

Hoe kijkt GS aan tegen het plan van minister Van Gennip om werkloze jongeren uit probleemwijken uit Spanje en Frankrijk te halen om in Nederland de tekorten op de arbeidsmarkt aan te vullen?

Antwoord.

Minister van Gennip heeft (inmiddels) aangegeven dat ze niet van plan is om werkloze jongeren uit probleemwijken van Spanje en Frankrijk naar Nederland te halen. Er is dus feitelijk geen plan waar het College van GS een oordeel over kan vormen. Europese burgers mogen in Nederland werken vanwege het vrije verkeer van werknemers binnen de EU (art.45VWEU).

Vraag 6.

Is het College het met SVL eens dat alvorens we nog meer arbeidsmigranten naar Nederland of Limburg halen, we eerst al het onbenut arbeidspotentieel in Nederland dienen in te zetten?

Vraag 8.

Is het College het met SVL eens dat arbeid, of toename van arbeid, meer dient te lonen in Nederland zodat we beter in staat zijn om mensen in uitkeringen naar werk te brengen?

Vraag 9.

Is het College het met SVL eens dat wanneer de overheid arbeid meer lonend zou maken, door bijvoorbeeld minimumloon te verhogen of het toepassen van arbeidskortingen, Nederland veel minder een beroep zou hoeven te doen op arbeidsmigratie?

Antwoord.

Wij erkennen de noodzaak van arbeidsmigratie, maar werken vooral aan het vergroten van het arbeidspotentieel in Limburg' (Collegeprogramma Vernieuwend Verbinden 2019-2023, p. 10).

De verantwoordelijkheid voor arbeidsmarktbeleid ligt bij de arbeidsmarktregio's. Dit zijn de samenwerkingsverbanden van Gemeenten, UWV en SW-bedrijven die in opdracht van het Rijk samen met partijen in de regio arbeidsmarktbeleid uitvoeren. Zij ondernemen verschillende activiteiten om zoveel mogelijk mensen uit het onbenut arbeidspotentieel te bemiddelen naar werk.

De werkloosheid is momenteel historisch laag en de arbeidsparticipatie zeer hoog; in Limburg is het onbenut arbeidspotentieel in verhouding lager dan in de meeste andere provincies. Het onbenut arbeidspotentieel sluit vaak niet aan bij de vraag van de werkgever en deze mismatch kan niet altijd met scholing, of een hoger loon, worden ondervangen.

GS erkent het belang van loon naar werken, maar ziet hier voor zichzelf geen rol weggelegd. Die ligt bij de sociale partners en het Kabinet.

Op dit moment zijn wij bezig met het uitvoeren van een brede verkenning op de arbeidsmarkt. Hiermee geven wij uitvoering aan toezegging 9026 (5 november 2021) waarin wij gaan inventariseren welke rollen de provincie zich aanneemt op het gebied van arbeidsmarktbeleid om te bezien of en waar er sprake is van mogelijke overlap dan wel leemtes en deze informatie aanbieden aan Provinciale Staten, en aan toezegging 9028 (5 november 2021) waarin wij in overleg met relevante partner(organisaties) een verdiepende verkenning uitvoeren naar enerzijds de redenen voor studentenuitstroom buiten de provincie en Euregio en anderzijds het noodzakelijke regionale voorzieningenpatroon voor de Limburgse arbeidsmarkt voor de toekomst. Ten grondslag aan deze toezeggingen liggen de aangehouden moties 2790 en 2787 (D66 en CDA).

Deze brede verkenning sluiten wij af met de organisatie van het event 'KRAPTEKANSEN 2022' op 28 november 2022. Dit event is gericht op HR-professionals in het Limburgse bedrijfsleven, en moet de bezoeker inspireren, informeren en activeren op het gebied van strategisch personeelsbeleid. Op deze manier willen we dit thema agenderen bij een bredere groep Limburgse bedrijven dan op dit moment het geval is. Omgaan met een krappe arbeidsmarkt en het onbenut potentieel zijn thema's die tijdens dit event een plek krijgen.

Uw Staten zijn door middel van twee mededelingen portefeuillehouder (22 februari 2022 en 10 mei 2022) geïnformeerd over dit proces.

Vraag 7.

Is het College het met SVL eens dat een actieplan voor 55+ers, gelijk aan het actieplan 'Perspectief voor vijftigplussers' in 2017/2018, de arbeidsmarktpositie van deze groep aanzienlijk kan verbeteren?

Antwoord.

De kwetsbare positie op de arbeidsmarkt van oudere werknemers en werkzoekenden is bekend. Voor het effect van het actieplan 'Perspectief voor vijftigplussers' verwijzen wij naar de evaluatie die de Rijksoverheid heeft laten uitvoeren.

Wij vinden het van belang dat we aandacht hebben voor de preventie van werkloosheid. Het is van belang dat iedere werknemer gedurende de gehele loopbaan in staat is te werken aan competenties en vitaliteit. Hiervoor investeren wij in samenwerking met arbeidsmarktregio's, werkgevers en opleiders in activiteiten als Leo Loopbaan en Limburg Leert.

Gedeputeerde staten van Limburg

voorzitter

secretaris